

Άρθ. 33 Τό Εδάγγελον Άνθος, (ὕπὸ Κορνηλίας Πρεβεζιώτου).—Εἰς νεονύμφους. Εἰς δίδυμους ἐπιγράμματα (ὕπὸ Βιργινίας Εὐαγγελίδου. Τὸ ζήτημα τοῦ ἔρωτος (ὕπὸ Βιργινίας Εὐαγγελίδου).—Τάγριολούλουδα ποίημα (ὕπὸ Μαρίνου Σιγούρου. Ἡ γέννησις τῆς χειλίδνος (ὕπὸ Μαριάνθης Σαριβαξεβίνη) Κίτω ὁ κροσές. (ὕπὸ Α.Α. Μαρπουτσόγλου. — Πικρὸς ρεμ-
φασμός, ποίημα (ὕπὸ Αχ. Ταβουλάρη).—Τὸ ὄνειρον τῆς Κυριακῆς, διήγ. (ὕπὸ Σπυρ. Οἰκονόμου).—Οἱ ἔρωτες μιᾶς βραβευμένης καλλονῆς (ὕπὸ Πάλλμύρας).—Ἑλληνικὸν θέατρον. — Πνευματικὴ κίνησις. — Μαυρίκιος. Ἄλλατινῆ. — Εὐτράπελα.

Άρθ. 34-35 Ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου καὶ ὁ Πρωιδῶν (ὕπὸ Π. Ν. Διδάρη).—Ἀρχὴ καὶ τέλος, ποίημα (ὕπὸ Μ. Σιγούρου).—Ὁ μέθυτος, διήγ. (ὕπὸ Φ. Ραυμόνδου).—Ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη (ὕπὸ Δ. Κοντοθανάση καθηγη-
τοῦ. Αἰφνδία, ἀπόφασις ποίημα (ὕπὸ Κορνηλίας Πρεβεζιώτου).— Ἡ κεφαλὴ μιᾶς παρθένου διήγ. ἐκ τοῦ γαλλ. (ὕπὸ Βιργινίας Εὐαγγελίδου).— Ἄν σὲ πτωῶ, ποίημα (ὕπὸ Σπ. Χριστοφίδου).—Τσελκίς, μυθιστορία Μαξίμου Γόρκη (ὕπὸ Κλ. Βασσαρδάκι).—Τὸ ὄνειρον τῆς Κυριακῆς, ἡπειρωτικὸν διήγ. (ὕπὸ Σπ. Οἰκονόμου).—Chateaubriand René. ὕπὸ Γω. Χαρισιάδου).—Ὀικιακὸν τμήμα: Περὶ ἱματισμοῦ (ὕπὸ Ἀγγλαίας Πρεβεζιώτου).—Πολλὰ καὶ διάφορα: Σχολὴ ἔξαμε-
ρικανισμοῦ. Ἀνακάλυψις θησαυροῦ, Δημιουργός. . . ἄσθενείας. Πόσον στιχίζει μία ταχυδρομικὴ περιστέρα; Οἱ πύγαι τῆς Σιθέριας. Σὲ ἐγνώρισα ἀπὸ τὴν φωνὴν σου! Ὁ χαρακτήρ τοῦ Bethoven Ἀγγελία, — Ἑλλ. Θέατρον. — Εὐτράπελα Εἰκῶν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου.

Άρθ. 36. Πότις πρέπει νὰ νυμφευώμεθα κατὰ τὸν Émile Faguet (ὕπὸ Παλλμύρας).— Ἡ λαμπάδα, ποίημα (ὕπὸ Μαρίνου Σιγούρου).— Μία κεφαλὴ Παρθένου, διήγ. (ὕπὸ Βιργινίας Εὐαγγελίδου).— Ἀγίσουβα ὕπὸ Κ. Γεωννίκη καθηγ.).—Τῆ Α. Σ. τῶ Ἀγίῳ Καισαρείας (ὕπὸ Κ. Ἀλεξιάδου). Ἐν ὄνειρον (ὕπὸ Ἐνός).—Ἡ ἐλπίδα, ποίημα, (ὕπὸ Ε. Ὀμήρου).—Ὀικιακὸν τμήμα: Περὶ ἱματισμοῦ (ὕπὸ Ἀγγλαίας Πρεβεζιώτου).—Στὴν Πόλιν σιμά, ποίημα, (ὕπὸ Κ. Φριλιγγου).—Τσελκίς, μυθιστ. Μαξίμου Γόρκη, τέλος (ὕπὸ Κλ. Βασσαρδάκι).—Ἡ ἐν τῶ Πέραν Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν. — Ἑλληνικὸν θέατρον. Φιλία Ἀργυροπούλου. — Πνευματικὴ κίνησις. — Συνομιλία Ἐρμού. — Θέατρον Νευροσπάτων.

Ἐκδίδονται προσεχῶς

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

“ΠΑΠΥΡΟΙ,”

συλλογὴ ποιημάτων τυχεῦσα τοῦ δαφνίνου στεφάνου

ἐν τῶ κατὰ Μάιον 1902 κριθέντι ποιητικῶ διαγωνισματι

τοῦ ἐν Συμύρῃ «ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ»

ἐν τῶ Γραφείῳ τῆς «ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ»

ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ

Χρυσόδετοι τόμοι τοῦ Γ'. Δ'. καὶ Ε'. ἔτους τῆς ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ.

Χρυσόδετα, χαρτόδετα καὶ ἀπλᾶ τεύχη τοῦ Γ'. Δ'. Ε'. καὶ ΣΤ'. ἔτους τοῦ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ αἱ “ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ,”

ΑΓΛΑΪΑΣ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

“ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ,”

πρὸς χρῆσιν τῶν παρθεναγωγείων

Ἐκδοθεῖσα τῶ 1902 ὑπὸ ΕΜΜ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ Ἐν Κων)πόλει 20 Ἀπριλίου 1903 ΑΡΙΘ. 1

Διευθνται : ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ καὶ ΕΜΜ. Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

Α. Θ. Π. ΟΙΚΟΚΟΙΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'.

«Οὐ παύσομαι τὰς Χάριτας
σταῖς Μούσαις συγκαταμιγνύς
ἠδίσταρ συζυγίαν».
Εἶρ. Ἡρ. Μαιν. Στ. 673—8.

ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΤΟΣ

Τ Η Σ ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ

Ἀπὸ τοῦ πα-
ρόντος φύλλου
ἡ Βοσπορίς ἐγ-
καινίζει τὸ πέμ-
πτον αὐτῆς ἔ-
τος. Πολλοὺς
κατὰ τὴν μα-
κρὰν σχετικῶς

ταύτην ἡλικίαν τῆς κατέβαλεν ἀτρύτους καὶ δὴ γιγαντιαίους μόχθους καὶ πολλὰς ἀντεμετώπισε θαρραλέως ἀντιξόους πνοάς. Καὶ καθ' ὅλην ταύτην τὴν ἐξέλιξιν ἐργωδῶν ἀγώνων καὶ προσκομιμάτων καὶ θυσιῶν, τὸ θάρρος αὐτῆς καὶ τὸ σθένος ἐν τῷ ἀγῶνι, ὅπερ ὑπῆρξεν ἔσσει τὸ κυριώτατον ἠθικὸν τῆς κεφάλαιον, οὐδέποτε κατέπεσεν, ἀλλ' ἐτηρήθη ἔσσει ἐν αὐτῇ ζῶν καὶ θάλλον, διαχύνον ἔαρος αἴγλην καὶ ἀκμὴν καὶ ἔταν ἡπλοῦντο ἐμπρὸς τῆς μαρασμῶδη καὶ σιγνλὰ τὰ ἐδάφη, ἄπτον πρὸ αὐτῆς τὸν λύχνον τῆς πορείας ὡσάκις ζόφος ἀμφεκάλυπτε τὴν ὁδὸν τῆς, ἢ καταπνέον τὴν νήνεμον γαλήνην ὡσάκις περὶ αὐτὴν τῆς βιωτικῆς τύρβης ἢ τρικυμία ἐμαίνετο.

Δὲν θὰ μακρηγορήσω ἀναπτύσσουσα ἅπαξ ἔτι τὰ κατὰ τὸν βίον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς «Βοσπορίδος» οὐδὲ θὰ παλλιλογῶ ἐκτιθεῖσα ὅποια τὰ ἰδεώδη αὐτῆς καὶ κατ' ὅποιον τρόπον τὰ ἐπεδίωξεν ἄχρις ὥρας. Διότι κατὰ τὴν πενταετῆ ἡλικίαν τῆς καλῶς διέγνω πλέον ταῦτα ἢ καθ' ἡμᾶς κοινωνία, καὶ δὴ, τοῦθ' ὅπερ μετ' εὐγνωμοσύνης ἐξαίρω, ἐπαρκῶς ἐξετίμησε καὶ ἀκραιφνῶς ἐξεδόλωσε τὴν ἐκτίμησιν αὐτῆς μὴδέποτε ἀπολιπούσα νὰ τὴν περιβάλῃ διὰ τῆς ὑποστηρίξεως αὐ-

τῆς, ἢς καταφανῆ ἀπόδειξιν ἀποτελεῖ αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἐπὶ πενταετίαν ὅλην ἄχρις ὥρας διαβίωσιν τοῦ περιοδικοῦ, ἢ ἀποτελοῦσα πρωτοφανῆ γεγονός διὰ τὴν ἡμετέραν πόλιν.

Ἄλλὰ τὰ ρηθέντα ἰδανικὰ τὰ εἰς τὸν ὑψιστον καὶ μέγαν ἀποδέποντα σκοπὸν τῆς ἠθικῆς ἀναπλάσεως καὶ νοητικῆς ἐξυψώσεως τῆς γυναικός, καίπερ μετὰ τόσου ἱεροῦ πόθου καὶ ζήλου ἐπιδιωχθέντα, ὅπως ὀλοτελῶς ἐκπληρωθῶσιν, ὅπως τελείους καὶ ἀγλαοὺς τοὺς καρποὺς ἀποφέρωσιν, ἀνάγκη ὅπως μείζων ἔτι, πολὺ μείζων καὶ γενναϊότερα τὴν περιβάλλῃ ἢ ὑλικὴ ὑποστήριξις τοῦ δημοσίου· ἀνάγκη ὅπως τὸ χρῆμα, τὸ εὐλογητὸν χρῆμα, ὕπερ κατακλείει πᾶσαν θύραν προόδου, τὸ κατάρατον χρῆμα ὅπερ δυστυχῶς διέπει καὶ ρυθμίζει τὰ πάντα ἐπὶ γῆς, νὰ εἰσρεύσῃ ἀφθονώτερον εἰς τὰς φλέβας τῆς ὡς ζεῖδωρον αἶμα, τὸ μόνον δυνάμενον ὅπως τῇ διαπλάσῃ τὰ ἔλλείποντα, ἀναπλάσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ ἀνακαινίσῃ τὰ ἔωλα ἐν τῷ ὀργανισμῷ τῆς. Ἡ φιλομουσία τινῶν παρ' ἡμῖν δυστυχῶς εἰς λόγους μόνον περιορίζεται. Ἄλλὰ δέον νὰ ἐκταθῇ καὶ εἰς ἔργα, δέον νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ δι' ὑλικῶν τεκμηρίων ὁ εὐγενὴς καὶ ἐνθεὸς πρὸς ὃν πολλοὶ συχνάκις ἔχουσιν ἀνὰ τὰ χεῖλη ἔρωσ πρὸς τὰς Μούσας, τὰς ἀγνάς ἰοστεφάνους θεάς, ἃς, ἀδιασπᾶστος συνηδελφωμένας μετὰ τῶν ἀδρῶν Χαρίτων, ἐνθέρμως περιεπτύξατο ἡ «Βοσπορίς», εἰς ὧν τὴν θερμουργὸν ὑπηρεσίαν ἔταξε τὰς ἀσθενεῖς τῆς δυνάμεις καὶ ὧν τὸ σύμβολον, σύμβολον ἀριπροεπὲς τοῦ γυναικείου βίου καὶ τῆς γυναικείας ἀρετῆς, ἐναπέμαξεν ἐπὶ τῆς μετωπίδος αὐτῆς ὡς ἀνεξίτηλον ἐμβλημα τῆς!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Λ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

HENRYK SIENKIEWICZ ΕΞΟ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ

(Ἰνδικὸς μῦθος).

Νύκτα τινά, καθ' ἣν ἡ σελήνη ἔλαμπεν ἐν ὄλῃ τῇ χάριτι κούτης, ὁ σοφὸς καὶ μέγας Κρήσνα διενόηθη βεθέως καὶ εἶπεν :

— Ἐνόμιζον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ ὠραιότερον ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργήμα· ἄλλ', ὅχι· ἡ πατώμην. Ἰδοὺ ἀπέναντί μου τὸ ἄνθος τὸ ἔλαφρῶς σεῖόμενον ὑπὸ τῶν ἀπκλῶν πνοῶν τοῦ νυκτερινοῦ ἀέρος. ὦ! πόσον ὠραιότερον εἶναι τὸ ἄνθος τοῦτο πάντων τῶν ζωικῶν ὄντων! Τὰ ἀθρὰ φύλλα του, ἠνολήθησαν ὑπὸ τὸ ἀργυροῦν φῶς τῆς σελήνης—καὶ τὰ βλέμματά μου δὲν δύναται ν' ἀποσπασθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ.—Ναί· μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δὲν ὑπάρχει τι ὅμοιον πρὸς τὸ ἄνθος τοῦτο, ἐκ δευτέρου εἶπε στενάξας.

Ἄλλὰ μετὰ τινὰ στιγμὴν ὁ Κρήσνα διενόηθη καὶ πάλιν καὶ εἶπε :

— «Καὶ διατί ἐγώ, Θεός, διὰ τῆς παντοδυναμίου θεϊκῆς μου βουλήτεως νὰ μὴ δημιουργήσω ὑπαρξίν, τόσον ὠραίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ὅσον ὠραῖος φαίνεται ὁ λωτὸς μεταξὺ τῶν ἀνθέων;... Ναί· ἀγεννηθῆτω» πρὸς χάριν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς γῆς! Λωτέ, μεταμορφώθητι εἰς ζῶσαν κόρην καὶ πρότελε ἐνώπιόν μου.

Καὶ ἀμέσως τότε ἔλαφρῶς ἐρρικίασε τὸ κῆμα, ὡσεὶ ἐθίγη ὑπὸ πτερυγῶν χελιδόνος, ἢ νῆξ ἐγένετο ἔτι λαμπροτέρη, ἢ σελήνη φαινότερον ἐσελάχισεν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ κόσσυροι τῆς νυκτὸς ἔτι ζωηρότερον ἐψάλαν καὶ ἔπειτα αἴφνης, ἐσιώπησαν πάντα. Καὶ ἰδοὺ ἐγένετο θάυμα. Ἐνώπιον τοῦ μεγάλου Κρήσνα ἔστη ὁ λωτὸς ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ, ἐν μορφῇ νεαρᾶς κόρης.

Πρὸ τῆς θεᾶς ταύτης ἦδη καὶ ὁ ἴδιος Θεὸς ἐξεπλάγη.

— Ἦσο ἄνθος τῆς λίμνης,—εἶπεν—οὕτως ἔσο ἀπὸ τοῦ νῦν ἄνθος τῶν σκέψεών μου... καὶ ὄμιλει.

Καὶ τῆς νεανίδος τὰ χεῖλη ἤρξαντο ψιθυρίζοντα τόσον ἡσύχως ὡς ψιθυρίζουσι τὰ λευκὰ τοῦ λωτοῦ φύλλα, φιλούμενα ὑπὸ τοῦ μαλακοῦ ζεφύρου.

— Θεέ! Σὺ μετεμόρφωτας ἐμὲ εἰς ζῶσαν ὑπαρξίν. Ποῦ νῦν θὰ διαταξῆς νὰ κατοικήσω; Πρῶτερον, ὅτε ἤμην ἄνθος ἔτρεμον καὶ ἐκλειον τὰ φύλλα μου εἰς ἐκάστην πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Μὲ ἐφόβουν αἱ ραχδαίαι βροχαὶ καὶ αἱ θύελλαι, αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαὶ, μὲ ἐφόβουν ὡσαύτως αἱ καυστικαὶ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες. Σὺ διέταξας νὰ μεταβάλλω τὴν φυσικὴν ὑπαρξίν μου καὶ νὰ ἐνανθρωπήσω ὑπὸ μορφῇ κόρης. Ἄλλ' ἰδοὺ ὅτι δι-

τῆρησα τὴν προτέρην μου φύσιν καὶ τῶρα μὲ φοβεῖ ἡ γῆ καὶ πᾶν ὅτι ὑπάρχει ἐπ' αὐτῆς.... Ποῦ λοιπὸν θὰ διατάξῃς νὰ κατοικήσω;

Ὁ μέγας Κρήσνα ἔστρεψε τὰ σοφὰ βλέμματά του πρὸς τοὺς ἀστέρας καὶ μετὰ στιγμιαίαν σκέψιν ἠρώτησε·

— Θέλεις νὰ ζῆς ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων;
— Ἐκεῖ χιόνες καὶ κρῆνη, Θεέ! φοβοῦμαι.

— Τότε θὰ κτίσω διὰ σέ ἐν τῷ πυθμῆνι τῆς λίμνης θαυμάσιον ἀνάκτορον ἐκ κρυστάλλου.

— Εἰς τὰ βῆθη τῆς θαλάσσης κατοικοῦσιν ἰχθύες φοβεροὶ καὶ ἄλλα τέρατα. Τὰ φοβοῦμαι, Θεέ!

— Θέλεις νὰ ζῆς εἰς τὰς εὐρυχώρους πεδιάδας;
— ὦ, Θεέ! ἐκεῖ συχνάκις ἐκρήγνυνται τυφῶνες καὶ θύελλαι.

— Τί λοιπὸν ὑπολείπεται νὰ πράξω διὰ σέ, ἄνθος μεταμορφωθὲν εἰς νεαρὴν κόρην; Ἄ!... εἰς τὰ σπήλαια τῆς Ἑλλάδος ζῶσιν ἀγιοῦ ἐρημίται... θέλεις νὰ κατοικήῃς μακρὰν τοῦ κόσμου εἰς σπήλαιον;

— Ἐκεῖ σκότος, Θεέ! φοβοῦμαι.

Ὁ Κρήσνα ἐστήριξε τὸ σῶμά του εἰς τὴν χεῖρα. Ἡ κόρη ἴστατο ἐνώπιόν του τρέμουσα καὶ φοβουμένη.

Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐφάνη εἰς τὴν ἀνατολὴν ἡ διαυγάζουσα Ἥως καὶ αἰφνιδίως ἐφώτισε διὰ τοῦ γλυκεροῦ φωτὸς αὐτῆς τὸν οὐρανόν καὶ τὴν γῆν. Ἐχρύσωσε τὴν κρυσταλλίνην ἐπιφάνειαν τῆς λίμνης, τοὺς ὑψηλοὺς φρίνικας καὶ τοὺς ἰνδοκαλάμους.

Καὶ εὐθὺς τότε διεσκορπίσθησαν ἀνὰ τὰ ὕδατα αἱ φωναὶ τῶν ἐρυθρῶν ἐριδιῶν, τῶν κυανῶν γερᾶνων καὶ τῶν λευκῶν κύκνων καὶ διεδόθησαν εἰς τὰ θάλα αἱ φωναὶ τῶν Βεγγαλικῶν τῶν. Καὶ εἰς τὸν χορὸν τῶν διαφόρων τούτων φωνῶν προσετίθησαν οἱ τόνοι χορδῶν, τεταμένων εἰς κόγχην μαργαριτωδὴ καὶ ὁ λόγος ἀνθρωπίνου ἔσματος.

Ὁ Κρήσνα ἐξῆλθε τῶν σκέψεών του καὶ εἶπεν.

— Ὁ ποιητὴς οὗτος Βαλμῆκη προσαγορεύει τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον.

Ἰάραυτα διεχωρίσθησαν οἱ στέφανοι πορφύρων ἀνθέων κλυπτόντων τοὺς σχοίνους καὶ εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης ἐφάνη ὁ Βαλμῆκη.

Ἀπροσδοκῆτως εἶδε πρὸ αὐτοῦ τὴν περικαλλῆ

κόρη· έσιώπησε και έπαυσε να παίζη. 'Η μαργαριτωδής κόγχη ήσυχως εξέφυγε τών χειρών του και εκείνος, έκστατικός πρό του θαυμασίου όραματος, ούτως έμεινεν άκίνητος,ώστε ό μέγας Κρήσνα εξέλαβεν αυτόν ως παρόχθιον δένδρον.

Ήυφρανε τόν Θεόν ή άφωνος αύτη έκστασις τού δημιουργήματός του και είπε :

— Σύνελθε, Βαλμήκη, και λέγε.

Και ό Βαλμήκη είπεν.

— ... 'Ερῶ ! ...

Μόνον τήν λέξιν ταύτην ένεθυμήθη και μόνον τήν λέξιν ταύτην ήδυνήθη να είρη.

Και ιδού τό πρόσωπον τού Κρήσνα εξέλαμψεν αίφνης.

— Θαυμασία κόρη, —είπεν ούτος· — εύρον άξίαν διά σέ θέσιν. Να κατοικήσης εις τήν καρδίαν τού ποιητού.

Και ό Βαλμήκης έκ δευτέρου είπεν.

— ... 'Ερῶ ! ...

'Η θέλησις τού παντοκράτορος Κρήσνα, ή θέλησις τού παντοδυνάμου Θεού άκατασχέτως είλκυσε τήν κόρην εις τήν καρδίαν τού ποιητού. — Τήν στιγμήν ταύτην ό Θεός κατέστησε τήν καρδίαν τού Βαλμήκη διαυγή ως κρύσταλλον.

Λαμπρά ως θέρους ήμέρα, ήσυχος ως τό κύμα τού μεγαλοπρεπούς Γάγγου, εισήρχετο ή κόρη εις τό όρισθέν δι' αύτην καταφύγιον. 'Αλλ' ότε οι όφθαλμοί της εισέδυσαν βυθίως εις τήν καρδίαν τού ποιητού, ώχρίασεν αίφνιδίως τό πρόσωπόν της και ή ταραχή έσεισεν αύτην ως πνοή κρυερού άνέμου. Και ό μέγας Κρήσνα εξέπλάγη.

— 'Ανθος έν μορφή ανθρώπου, — ήρώτησεν ούτος—άληθώς και ή καρδιά τού ποιητού σέ φοβεί;

— Θεέ, — άπεκρίθη ή κόρη. — Ω, ποιον εξέλεξας δι' έμέ άσυλον ! Εις αυτό, εις τήν μίαν αύτην καρδίαν είδον οι όφθαλμοί μου και κορυφάς όρέων, κεκαλυμμένας υπό χιόνων και άπυθμένους θαλάσσας, πλήρεις παραδόξων όντων και έκτεταμένας πεδιάδας με τυφώνας και με θυέλλας και σπήλαια σκοτεινά τής 'Ελλώρας... και ή ταραχή κατέλαβε τήν ψυχήν μου.

'Αλλ' ό άγαθός και σοφός Κρήσνα είπεν.

— 'Ήσύχει, άνθος, μεταμορφωθέν εις κόρην. 'Εάν εις τήν καρδίαν τού ποιητού πίπτουσι χιόνες ένίστε, έσο ή θερμή πνοή τού έαρος, ή τήκουσα

αυτάς. 'Εάν άβυσσοι ύπάρχωσι θαλάσσαι, έσο μαργαρίτης έν αύταις. 'Εάν έρημοι έκτεταμέναί πεδιάδες, φύτευσον εις αυτάς τής εύτυχίας τά άνθη. 'Εάν σπήλαια σκοτεινά τής 'Ελλώρας, έσο εις τό σκοτός αυτών τού εύλογητού ήλιου τό φώς.

Και ό Βαλμήκη προσέθηκε :

— Και έσο εύλογημένη !

Κλεάνθης Α. Βασσαρδάκης.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΑΛΑΚΤΙΤΑΣ

'Αφιερούται τήν έριτίμη Διδ: ΕΛΕΝΗ ΣΤΡΟΥΒΑΛΗ 'Υποδιευθύντρια τού Ζαπτείου.

ΤΟ ΔΕΥΚΟ ΣΟΥ ΜΑΝΤΗΛΙ

"Ενα βράδυ, πού ήρθα στό πλευρό σου κλαμένη, Κι' ήτο κάθε ματιά μου φλογερή, θολωμένη, Και μās 'φώτιζε μόνο θαμπωμένο κανδύλι, Κάθε δάκρυ μου πήρε τό λευκό σου μανδύλι. Κι' όρκο μου κάμες 'μπρός 'ς τήν Εικόνα, θυμύσου, Σάν άγγέλου άγνή ν' άπομείν' ή ψυχή σου.

Κι' άν ποτέ με ξεχάσης, από άκρη ως άκρη τό λευκό σου μαντίλι, πού ήπνε κάθε μου δάκρυ, Σάβανό σου να γίνη και τό δάκρυ μου κύμα να φουσκώση, ν' άνοιξη τής ζωής σου τό μνήμα.

'Μπρός τήν ίδια εικόνα με 'ματιά θολωμένη μίαν έλπίδα θρηνώ, μίαν έλπίδα χαμένη. Και... μιά χάρι ζητούν τά πικρά μου τά χείλη Σάβανό σου... μη γείνη τό λευκό σου μαντίλι!

'Αθήναι. Μαρίκα Πίπιζα.

ΔΙΑ ΤΗΝ "ΒΟΣΠΟΡΙΔΑ"

Φίλε κ. Γ. Σαβδόπουλε,

Με έρωτάς ποίαν ιδέαν έχω σχηματίσει έκ τού πενταετούς βίου τού καλού περιοδικού τής «ΒΟΣΠΟΡΙΔΟΣ», τό όποιον καθ' έβδομάδα προσφέρεται πρός άνάγνωσιν εις τάς οικογενείας. 'Εννοείς, φίλε, ότι ή άτομική γνώμη πρέπει να είναι πολύ άλαζών εάν ζητήση να προβληθή μετά κύρους, είτε μετ' άξιώσεων κριτικής, παρ' ανθρώπου μέλιστα, εις τήν όποιον αι ιατρικαι φροντίδες ήκτι-

στα έπιτρέπουσι να ένασμενίζη εις τήν άρέσκουσαν αύτῷ έλαφράν φιλολογίαν. Ούτε τάς κολακευτικές εκείνας περι έμου γραμμάς σου παραδέχομαι κατά γραμμα, ούτε εξ άρρομής αυτών προζομι εις τό να γράψω. 'Επί σειράν έτών μορφωθείς μακράν τής Κωνσταντινουπόλεως, με πολλήν μου λύπην έβλεπον και δυστυχώς εξακολουθώ να βλέπω άλγεινήν τήν έλλησιν φιλολογικής κινήσεως και μορφώσεως καλογολικών καλύμων τής λογογραφίας. Είμπορεί κανείς να διακρίνη πολλούς βυθίους φιλόλογους, άλλους βυζαντινογράφους, άλλους μεγαλορρήμονας σοφιστάς και όμως έν αυτοίς έλλείπει ή μόρφωσις ώρισμένου style τό όποιον να άποκρυσταλλώνη έκάστου τήν έμπνευσιν και τόν χαρακτήρα. Δέν παραγνωρίζω μερικάς εξαιρέσεις και προλαβάνω τά άναθήματά των, ούτε μοί διαφεύγουν ειρωνικαί παρατηρήσεις ένίων θεωρουμένων ως άξιωματικών τού λόγου. Εις κοινωνίαν όπου όλίγοι ύπάρχουσιν οι διαμορφωταί παράγοντες τού καλλιτεχνικού αισθήματος και τού λόγου φυσικόν είναι ότι θα παρουσιάζωνται περισσότεροι οι άγυρτεύοντες και μετά περισσότερας έπιτυχίας. Κατ' έμέ τό μεγαλύτερον δυστύχημα είναι ότι έν τῇ κοινωνία μας ύπάρχει όλίγη ή καλή θέλησις πρός διαμόρφωσιν τοιαύτην και εις τό δυστύχημα τούτο όφείλεις να προσθήσης όλας τάς παρερμηνείας και τάς διακωμωδήσεις, τάς όποιās ή τύφλωσις και ό φθόνος ποδ ποδών θέτουσι. Και έν τό κακόν τούτο εξακολουθήση, ποτέ ή Κωνσταντινούπολις δέν θα άποκτήση ιδίαν λογογραφίαν και καλλιτεχνικήν διαμόρφωσιν. Είναι ή ταπεινή γνώμη μου, τήν όποιαν σοί έμπιστεύομαι, άνευ ούδεμιās άξιώσεως ότι θα είναι και άσφαλής. Τού άντίον εύχομαι να αυταπατώμαι.

'Εν περιεχομένῳ τοιούτω παρουσιάσθη τό περιοδικόν ή «Βοσπορίς» και κατώρθωσε μεθ'όλας τάς διαπάλας να ζήση επί όλόκληρα πέντε έτη εύδοκίμως μάλιστα διά τό μέλλον. Συνήνωσε μάλιστα μετά τής τύχης του και έν άρκετά καλόν ήμερολόγιον υπό τόν τίτλον αι 'Αναμνήσεις» τόσον έπιτυχώς ώστε κατά πάσαν πρώτην τού έτους να γίνεται πολύς λόγος περι αύτου εις πλείστας οικογενείας. 'Εχω τήν ιδέαν, φίλε μου, ότι τό συντελεσθέν είναι μέγα κατόρθωμα και εάν

έν τῷ μέλλοντι ό σκοπός και τό έργον άμφοτέρων τούτων προκόψη, όφείλομεν σύμπαντες οι Κωνσταντινουπολίται να εύγνωμονώμεν εις τε τήν άξιόλογον και νευρώδη διαχειρίστριν τού καλάμου, τήν δεσποινίδα Κορηηλίαν Πρεβεζιώτου, ήτις πρώτη έθεσε τάς βάσεις τής εργασίας και εις τόν συνδιευθίνοντα κάλλιστον νέον κ. 'Εμμανουήλ Ταβανιώτην, τού όποίου ή συνεργασία εξησφάλισε τό έργον. 'Ο έκτιμών τάς συνθήκας, όσας προβάλλει αύτή ή κοινωνία μας κατά τε άνατροφήν, παιδείυσιν και οικονομικήν κατάστασιν και τήν ποιότητα τού καθόλου αύτης φιλολογικού βίου, — εάν ύπάρχη ούτος, — θα εύρεθῇ εις καλλιτέραν θέσιν να έκτιμήση τήν «Βοσπορίδα» και τό έργον, ούτινος έπελάβετο.

Σύ, όστις ιδιαιτέρως κατέγινες εις τήν Γαλλικήν φιλολογίαν και γνωρίζεις πώς από τού Μαλέμπ και τού Μποαλώ διά γιγαντιαίου άλματος εξεκολάφη ή νεωτέρα γαλλική φιλολογία, σύ έκτιμῶς κάλλιον τόν κύκλον εκείνον τών ποιητών και λογογράφων, όστις είχε σχηματισθῇ περι τόν Βίκτωρα Ούγκώ και τόν Σατωβριάνδον και εξεκόλαψε σειράν καλλιτεχνών τού λόγου και τού αισθήματος. Γνωρίζεις τήν φιλολογικήν ξηρασίαν, ήτις έμάστιζε προηγουμένως τήν Γαλλίαν, όταν έν Γερμανία τά μεγάλα πνεύματα τού Σίλλερ και τού Γκαίτε έδόξαζον τήν χώραν των και ό Λούθηρος διεμόρφου μετά τού Λέσσιγγ τήν ιδιοφυίαν τής γερμανικής γλώσσης. 'Ο «Κύκλος» τού Ούγκώ και τού Σατωβριάνδου έσωσαν τήν τιμήν τής Γαλλίας έν τῇ λογογραφία και έκτοτε σειρά άκαδημαϊκών έκκαλιτέχνη, έλάξευε και άπετύπου μοναδικās γραμμās έκφράσεως και έμπνεύσεως. Και έγενικεύθη τόσον ό πόθος ούτος, ώστε οίσοδήποτε έπιστήμων πάσης γνώσεως έπεζήτηι σύναμα δόξαν καλάμου και ό Ρενάν θεολογών και αρχαιολογών άρῆκε άνάγλυφα άληθινά τής γραφίδος του. Με είπες ότι τοιούτον «Κύκλον» έπιζητεί να σχηματίση και ή «Βοσπορίς». άλλ' είναι άληθές; 'Εάν τό κατορθώση θα είναι άξία έθνικών συγχαρητηρίων. 'Αλλά θα τό κατορθώση; Με έζήτησες λίαν καλοκάγαθως τήν γνώμην μου και δέν θα τήν άποκρύψω. 'Οχι διότι νομίζω τούς λόγους ex cathedra, άλλ' άφού ζητείς τάς σκέψεις μου, σοί τάς λέγω καθαράς,

ὅπως τὰς ἔχω, μὲ πολλὴν ὁμως μικρὰν ιδέαν περὶ τῆς ἀξίας των.

Ἐγνώρισα πολλοὺς ἐκδότας ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ ἡμερολογίων, ἴσως μάλιστα πολὺ ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ἀφίνω τοὺς παρασίτους τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου, οἵτινες γυμνοῦνται ὑλικοῦ ἀπὸ τῶν πρώτων φύλλων εἴτε γυμνοῦσι διὰ τῆς εἰσπραξέως τοὺς πρώτους αὐτῶν φίλους. Ὅμιλῶ πολὺ γενικώτερον. Πολλάκις, φίλε, μετὰ λύπης καὶ σὺ μὲ ἀνέφερες τὴν διακοπὴν τῆς Πανδώρας, τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρως, τῆς Κλειοῦς, τῆς Ἐστίας καὶ ἄλλων τινῶν ἀποτιθέτων ὑγιᾶ λίθον εἰς τὴν πενιχρὰν φιλολογικὴν κίνησιν τοῦ ἡμετέρου Γένους. Δὲν εἶναι τὸ πρόσκῆμα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ ποιὸν τῆς κοινωνίας, εἰς ἣν ἔδρων. Ἐπτακιον καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια περιοδικά. Ἡ διαχείρισίς των μάλιστα. Ἐκεῖνη δηλαδὴ, ἣτις διευθετεῖ τὸ φύλλον, τὸ καλλύνει, τὸ παραδίδει τακτικῶς εἰς τὸν πελάτην, τὸ ἐξαπλῶνει δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ἀνὰ τὴν κοινωνίαν, φροντίζει νὰ γίνηται πανταχοῦ λόγος δι' ἐν καλὸν δημοσιευθὲν ἄρθρον, στέλλει ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας πράκτορας τιμίους καὶ προσπαθεῖ συχνότερον ὅσον δυνατόν νὰ παρουσιάσῃ ἐκπλήξεις εἴτε διὰ καλογεγραμμένων ἄρθρων, εἴτε διὰ λεπτομερῶν εἰδήσεων ἐπὶ ζητημάτων καὶ ἐφευρέσεων τῆς ἐποχῆς εἴτε διὰ μουσικῶν ἀσμάτων τῆς διανουμένης περιόδου μετὰ τῆς μουσικῆς των. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ διαχείρισίς, ἣτις θὰ φροντίσῃ ἵνα ἐπιβάλλῃ τὸ περιοδικὸν τῆς εἰς τὴν κοινωνίαν μετὰ τῆς ἐπιμονῆς, ὥστε νὰ εἶναι βεβαία ὅτι θὰ γίνῃ λόγος κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦλάχιστον ἐκ τῶν συνδρομητῶν τῆς, ἂν ποτε ἀργοπώρησις ἢ ἐκδοσίς. Τὸ δύσκολον ἔργον τοῦτο ἐπιβαρύνει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν διαχείρισιν.

Ἄλλ' ἡ ἀνωτέρα ἐπιτυχία ἐνὸς περιοδικοῦ ἐγκοιταί εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Αὕτη θὰ κρίνῃ καὶ θὰ ταξιθετῇ τὴν ὕλην. Καὶ ἐν τούτῳ ἡ διεύθυνσις περιοδικοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει εἶναι ἔτι δυσχερεστέρα καὶ σχεδὸν ἀδύνατος. Ἡ φιλολογικὴ κίνησις τῆς πόλεως μας εἶναι νηπιώδης καὶ φυσικὰ ὅσον εἶναι τοιαύτη τόσας καὶ ἀξιώσεις ἔχει ἀπὸ τῆς μετριότητος μέχρι τοῦ γελοίου. Ἐάν, φίλε, ἐνθυμῆσαι τὴν ἀθηναϊκὴν λογογραφίαν καὶ ποιήσιν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Σούτσων θὰ ἀναμνησθῆς πόσον μωρὰ καὶ τραγέλαφος ἔθεω-

ρεῖτο ἡ ἐπτανησιακὴ ποιήσις καὶ λογοτεχνία. Ὅλοι σχεδὸν ἔλυποῦντο διότι μὲ τοιοῦτον ἔνδυμα ἐνέδυε τὰς ὠραίς του ποιήσεις ὁ Βαλαωρίτης καὶ ὁ ἀτυχὴς Ζιλοκώστας μάλιστα εἰμπέρεσε νὰ ψάλλῃ τὴν Βοσκοπούλῃν του εἰς τὴν κοινὴν γλώσσαν. Ἐδέησε δὲ νὰ περῆσῃ πολλὸς καιρὸς καὶ νὰ παρέλθῃ σείρᾳ ὅλην ἰδιοφυῶν ἀνδρῶν, οἱοὶ ὁ Μαροκράς, ὁ Πολυλάς, ὁ Κλατογούρος, ὁ Βιζυηνός, ὁ Βικέλας, ὁ Παλαμάς καὶ ἄλλοι, ἵνα προκόψῃ ἡ σημερινὴ φέρελλίς καὶ θαλλουσα ἀθηναϊκὴ λογογραφία. Διὰ τὴν Πόλιν μας, ὅπου βέβαια κρατεῖ σρικτὰ ὁ Βυζαντινισμὸς καὶ ἡ φρασεολογία τῆς ἐσχάτης μορφῆς, τὸ ἔργον εἶναι ἔτι δυσκολώτερον. Δὲν ἐννοῶ δι' αὐτῶν νὰ συστήσω τοὺς μαλλιάρους καὶ ὅσα ἐξ μβλωμάτα ἢ ψυχαικὴ ἀγέλη παρουσιάζει. Ἡ ἐμφάνισις τούτων ἀκολουθεῖ τοὺς νόμους τῆς ἀντιδράσεως φθάνουσας ἐν παντὶ εἰς τὰ ἄκρα. Ἐννοῶ ὁμως τὴν ἀπλήν, τὴν ὠραίαν, τὴν ἐκφραστικὴν καὶ ἀνεπιτήδευτον γλώσσαν. Ἐν τῇ ἐκλογῇ δὲ ταύτῃ ὁ ἐκδότης περιοδικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θὰ ἀπαντήσῃ μεγαλειτέρας δυσχερείας. Ἐν πρώτοις ὀρεῖται κατ' ἐμὲ νὰ καταχωρίσῃ ἐν μεγάλῃ πλειονοψηφίᾳ ἔργα τῆς ἀθηναϊκῆς καὶ ἐπτανησιακῆς φιλολογίας. Τὰ πρώτα δὲν θὰ ἀρέσουν, τὰ δεύτερα δὲν θὰ καλοχωνεύσουν, τὰ τρίτα θὰ εἶναι ἀνεκτά, ἀλλ' ἐπὶ τέλους θὰ τὰ ἀρέσουν. Κατ' ἀρχὰς νὰ ἐπιδιώκῃ ἔργα ἔχοντα τὴν δρᾶσιν μεγάλην, ἵνα παρέλκῃ ἢ μορφῇ, καὶ μετὰ κάμποσα ἔτη νὰ καταχωρίσῃ ἔργα πλεονεκτοῦντα διὰ μόνης τῆς μορφῆς αὐτῶν. Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ εἶναι ἀγνωστα. Ἐν τῇ πόλει μας πολὺ ὀλίγον εἶναι γνωστὴ ἡ νεωτέρα ἑλληνικὴ φιλολογία. Ἡ ἀνατύπωσις ἐκλεκτῶν σελίδων θὰ διαλάβῃ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀγνωστών. Εἶναι μάλιστα καὶ ἐπαινετὴ ὅταν γίνεται μετ' εὐτυνεϊδῆσις. Προπέρυσιν ἡ Revue bleue εἶχεν ἀνατυπώσῃ Le peché de ma mère τοῦ ἡμετέρου Βιζυηνοῦ, αὕτη ἡ ὁποία πρὸ ἐτῶν πρώτη τὸ ἐδημοσίευσεν. «Τὸ ἀμάρτημα τῆς μητρός μου» ἐδημοσιεύθη τότε καὶ ἑλληνιστὶ ἐν τῇ «Ἐστίᾳ» ἀλλὰ τίς τὸ ἐνθυμῆται; Καὶ τίνα ἡ χάρις του, ἡ ἐκφραστικότης του καὶ ἡ μάγος περιγραφή του δὲν θὰ μαγεύσῃ; Καὶ θὰ εἶναι ἐντροπὴ ὅταν αὕτη ἡ «Ἐστία» τὸ ἀναδημοσιεύσῃ; Πῶς λοιπὸν ἔμεινε περιοδικὸν τῆς πόλεως μας;

Ἐν ἐπιτροπῇ τινι—ἐνθυμοῦμαι,—ὅπου εἶχον καὶ ἐγὼ τὸν λόγον ἵνα ἐκλεγῶσι τέσσαρες πέντε ρήτορες διὰ μίαν καλλιτεχνικὴν ἐσπερίδα, εἶχον προσβάλει τὴν ἐξ ἑσ γνῶμην. Οὐδεὶς νὰ μᾶς ἀναγνώσῃ πρωτίτῳ. Νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερος ἕκαστος νὰ ἐκλέξῃ διὰ τῆς ἰδιοφυίας του ἀπὸ ἐν σύντομον ἔργον τῆς νεοελληνικῆς λογογραφίας καὶ νὰ ληφθῇ πρόνοια μόνον νὰ μὴ συμπέσωσι τὰ ἴδια. Ἡ γνῶμη μου ἄχι μόνον ἀπερρίφθη, ἀλλ' ἐθεωρήθη καὶ βλάστημος. Τὸ ἔποιν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς πολὺ ὀλίγας ἐλπίδας διορθώσεως καὶ προκοπῆς του. Τὸ παράδειγμα τοῦτο σοὶ ἀνέφερα, φίλε, ἵνα δεῖξω τοὺς σκοπέλους, τοὺς ὁπούους ἔχει νὰ διατρέξῃ ἡ διεύθυνσις τῆς «Βοσπορίδος». Ὅλοι οἱ νεοσοὶ τῆς Μεγαλοσύμου Σχολῆς θὰ ἔχωσι βέβαια ἀξιώσεις ποιητοῦ ἢ συγγραφέως. Οἱ ὄνειροπόλοι ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὰς φαντασιοπληξίας των, οἱ δὲ θηρευταὶ τῆς ρεκλάμας θὰ ἐπιδιώξωσι δόξαν καὶ κλέπ. Ἐν περιεχομένῳ δὲ ὀλίγον διαμμορφωμένῳ τίς θὰ τοὺς ἐννοίῃ; Γίνονται ὁμως ἀφορμὴ νὰ φυγαδευθῇ πᾶς καλὸς κάλαμος καὶ νὰ ἐξκντηθῇ τοῦ ἀναγνώστου ἡ ὑπομονή. Καὶ ἐπ' ἰδῆ ἐνταῦθα ἡμεῖς δὲν ἔχομεν Σαρσαὶ καὶ Ἀνατὶλ Φράνς, θὰ ἤθελον νὰ γίνῃ ἀπὸ τρεῖς σχετικῶς ἐπαίοντας κατηχητάς εἶδος juris ὅπερ θὰ κρίνῃ τὴν καταχωρισθησομένην τοῦ περιοδικοῦ ὕλην, ὅπως παρόμοιον ἔχῃ ἡ Madame Adam διὰ τὸ περιοδικὸν τῆς. Οὕτω τοῦλάχιστον θὰ δικαιοῦται ἡ διεύθυνσις ἀπέναντι τῶν ἀπαιτητῶν δόξης συγγραφῆς εἴτε ποιητοῦ. Δὲν θὰ πταίῃ αὕτη, ἀλλὰ τὸ juris. Πρὸ παντός ὁμως νὰ διαγραφῶσι πάντα τὰ θέματα θρησκευτικῆς διαμάχης, μερικὰ κοινωνικὰ τελευταίων σχολῶν καὶ τάσεων ἄωρα δι' ἡμᾶς ἀκόμη καὶ ὅσα ἀόριστα καὶ ἀδύνατα συζητήσασα ἡ Εὐρώπη ἀφῆκεν εἰς τὸ στόμα τῆς ρωποπερπερήθρας καὶ τῶν φανφρόνων. Ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἡ «Βοσπορίς» ὅ,τι κατώρθωσε δὲν εἶναι μικρόν. Ὅ,τι εἶπομεν εἶναι καθαρῶς ἰδανικὸν ἀκόμη διὰ τὸν τόπον μας. Δι' αὐτὸ δὲν ἀπορῶ οὔτε ξενίζομαι ἐάν ποτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου προπίπτει γύμνασμα ἢ σκαλάθουμα. Ἀρκεῖ ὅτι ὁ γενικὸς δρόμος εἶναι καλός. Ἡ φίλη «Βοσπορίς» ἄς ἐξακολουθῇ νὰ συνειθίσῃ τὸν κόσμον, τοῦλάχιστον εἰς τὸ νὰ ἀναγινώσῃ. Καὶ ὅπως πράττει μέχρι σήμερον συχνὰ πυκνὰ ἄς

τῷ παρέχῃ ὑγιᾶ καὶ καλὴν τροφήν. Ὁ δρόμος τῆς μόλις ἤρξατο. Ἐχει θαρρυντικὰ ἐφόδια τὰ πέντε τῆς ἔτη. Θὰ προοδεύσῃ καὶ αὕτη καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ κόσμου. Καὶ τότε βέβαια ἡ ἐπιτέλεισις τοῦ ἰδανικοῦ προγράμματος εἶναι εὐκολώτερον ἐπικτητή. Ἴδου διατὶ μὲ πολλὴν μου χαρὰν καὶ μὲ περισσοτέρας ἐλπίδας χαριετίζω ἐπὶ τῇ πενταετηρίδι τῆς τῆς «Βοσπορίδος». Καὶ εὐχομαι μετὰ τοῦ συντρόφου τῆς, τοῦ Ἡμερολογίου τῶν «Ἀναμνήσεων», νὰ ἐξακολουθῇ τὸ εὐγενὲς αὐτῆς ἔργον. Ἐπεβλήθη καὶ θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν κοινωνίαν. Μετὰ κόπου, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καλλίνικον δάφνην.

Καὶ τώρα, φίλε, δὲν ἐννοῶ ὅτι διδάσκω κανένα. Ἄλλ' ἐν τῷ ἐξ αὐτῶν νομίσει ὡς ὀρθόν, μετὰδος τοῦτο, ἐκ μέρους σου ὁμως—nota bene—εἰς τοὺς καλοὺς διευθυντὰς τῆς «Βοσπορίδος» μετὰ τῶν συγχαρητηρίων μου.

Φαράμιον.
N. Βασιλειάδης ἰατρός.

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΑΥΓΟ

«Τὶ χάρι πῶχει τὸ αὐγὸ τὸ κοκκινοβαμμένο!
ἀπὸ δυὸ πράγματα ἱερά,
τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν χαρὰ,
τὸ χρῶμα ἔχει παρμένο!»

... Χθὲς βράδῳ 'ποῦ τὰ λόγια αὐτὰ μονάχην μου
[λαλοῦσα,
παραμυθᾶκι μυστικόν,
'ποῦ μοιᾶζει ὄνειρο γλυκόν,
'ς ταῦτί μου εἶπ' ἡ Μοῦσα.

Ἄκουστε, ἂν θέλετε, ταῦτ' ἀκόκκινα πρὶν πιᾶστε,
καὶ ὅταν αὖριο τὴν αὐγὴν
θὲ νὰ τὰ σπᾶνετε γοργοί,
νὰ τὸ γλυκοθυμᾶστε!

Β'.

Μεγάλο Σάββατο βραδιά· η δύση ροδοβάφει
τάραξά σπιτάκιμα του βουνοῦ,
καὶ μέσ' ἔς τὰ βάρη τούρανου
χλίμας εἰκόνες μαγικαῖς μὲ φλόγες χρυσογράφει.

Λαλοῦνε μ' ἀναστεναγμὸ τάγερι μὲ τὸ κῦμα·
μέσ' τῆ θλιμμένη τους φωνῆ
θαρρεῖς ἢ φύσι πῶς θρηνεῖ
τὸ Σταυρωμένο Πλάστη της, ποῦ κοιτταεῖ ἔς τὸ
[μνήμα!

Μέσα ἔς τῆς πόλις τὸν πλατὺ καὶ σκοτισμένο δρόμο
γυρνάει ζήτουλας φτωχός,
ἔρημος, ξένος, μοναχός,
γέρος μὲ κατάσπρα μαλλιά, μὲ τὸ σακκὶ ἔς τὸν ὄμο.

Μοιάζει πλατάνι θλιβερό, κεραυνοχτυπημένο!...
ραβδί ἔς τὰ χέρια του κρατεῖ
καὶ μόλις, μόλις περπατεῖ
μὲ μέτωπο σκυμμένο.

Μὰ ἔς τὴ μορφή του τὴ χλωμῆ, ἔς τὰ μαῦρα μὰ-
[τιὰ κείνα
θαρρεῖς οὐράνιο λάμπει φῶς·
τοῦ μυστηρίου εἶν' ἀδελφός!...
ποιὸς εἶδε νύχτα σκοτεινὴ νάχη ἡλιοῦ ἀκτίνα,...

Τρεμουλιαστὰ κρυφοχτυπᾷ μὴ μαρμαρένια θύρα·
μὰ κείν' ἢ θύρα ἢ λαμπρὴ
ἦτανε ἀπονη, σκληρὴ,
κουφὴ καθὼς ἢ Μοῖρα! . . .

— «Ἄχ! ὅς ὀρκίζω ἔς τὴν αὐγή, ποῦ αὔριο ξημε-
[ρόνει,
ἔς τοῦ Ἰησοῦ μας τὴ θανή!
εὐσπλαγχνισθῆτε, Χριστιανοί!

Ἐλεημοσύνη δώσ' τε μου, κὶ ὁ Πλάστης ὁὐς πλν-
[ρόνει. . . »

Λεπτὸ δὲν τοῦδ' ὠκε κανεὶς μηδὲ φελὶ ψωμάκι...
τοῦ Πλάστη τὸνομα γελοῦν
καὶ λόγια ἀλάλητα λαλοῦν
καὶ χύνουνε φαρμάκι. . .

Ἐδῶ τὸ σπρώχνουν· παρεκεῖ τὸν πικροβρίζουν
[τόσοι·
κάμμι δὲν βρέθηκε καρδιά
κάν μὴ γλυκεῖα παρηγοριά
μ' ἀγάπη νὰ τοῦ δώση! . . .

Βρούσι ν' αἰδέως τὸ νερὸ τὰ δάκρυτα τὰ μάτια!
μούμιμα ψυχρὴ καὶ σκοτεινὴ
εἶν' ἢ ψυχὴ ποῦ δὲν πονεῖ,
τῆς καρδιάς τάφοι τὰ λαμπρὰ μαρμαρίνα παλάτια!

Γ'.

Ἐγυρ' ὁ φίλος, ἔγυρε! μαυρίζουνε οἱ λόγγοι,
σωπαίν' ἢ θάλασσα κ' ἢ γῆ,
τῆς κουκουδάγιας ὅτ' ἰσχυρὴ
ἀντιλαλοῦν οἱ βόγγοι.

Ἀπὸ τὴν πόλι τὴ σκληρὴ μακραίν' ὁ μαῦρος γέρος
τὸ βῆμά του τὸ σιγανὸ
κατὰ τὸ πράσινο βουνό,
ἔς τῆς ἐξοχῆς τὸ μέρος.

Ἐκεῖ ἔς τὰ πεῦκα τὰ χλωρά, π' ἀνδόνια ν' αἰ γεμάτα,
ποῦ κροῦ νερὸ χρυσοπερνᾷ
καὶ μουρμουρίζει σιγανὰ,
περνώντας βροῖσκει μὴ γλυκεῖα παιδοῦλα μαυ-
[ρομάτα.

Κόρη κρινόπλιστη, λευκὴ δὲν τοῦβουνοῦ τὸ χιόνι,
ποῦ τῆς αὐγῆς ἢ ἀντιλιά
μὲ τὰ χρυσὰ της τὰ φιλιά
ροδίζει κὶ ἀργυρόνει!

Πῆγε νὰ κόψη τοῦ βουνοῦ δυὸ λούλουδα δροσάτα,
καὶ τρέχοντας νὰ κυνηγᾷ
τὰ πεταλούδια τὰ γοργά,
νυχτώθηκε ἔς τὴ στράτα.

— Ἀγνὸ μου ἀγγελόπουλο! χαμόγελο τοῦ κόσμου!
μικρὸ παιδάκι χαροπὸ,
ἀκου' δυὸ λόγια νὰ δοῦ πῶ:
ἐλεημοσύνη δός μου!

— Νά, πάρε τοῦτο τὸ ψωμί! ἢ μάνα μου ἢ χήρα,
ὀπῶχει τρία ὄρφανὰ
καὶ πάσχει ἀμέτροντα δεινά,
φτωχὴ καὶ κακομοῖρα,

αὐτὴ ἢ ἴδια μ' ἔχει πῆ, ποῦ μ' ἀγαπᾷ τόσο,
δὲν ἔχω λίγο μερ' δικό,
ἐγὼ νὰ μείνω νηστικὸ
καὶ ἔς τὸ φτωχὸ νὰ δώσω!

Δάκρυ γλυκὸ ἔς τοῦ ζήτουλα τὸ βλέφαρο λιγάκι
θολὰ θολὰ φεγγοβολεῖ·
σκύδ' ἢ μορφή του καὶ φιλεῖ
τόφτανικὸ ψωμάκι! . . .

— Στάσου, παιδάκι τρυφερό! γοργὸ μὴ φεύγεις,
[στάσου!
σοῦ δίνο χάρισμα κ' ἐγὼ
αὐτὸ τὸ κόκκινο ταῦγὸ·
πάρετο κὶ αὔριο θὰ γενῆ γλυκεῖα ἢ Πασχαλιά σου! . .

Γλυκεῖα χαρὰ, κρυφὴ τροπὴ ἔς τὸ πρόσωπό της
[χύνει

ροδοκοκκίνισμα γοργό·
ἔς τὸ ἴδιο χρῶμα μὲ ταῦγὸ
βαπτίζεται κ' ἐκείνη.

— Δόξα σοι, Θεέ μου, δόξα σοι! κὰν ἐν' αὐγὸ θὰ
[διοῦμε

ἤθετο κ' ἐμεῖς τὴν Πασχαλιά,
καὶ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη πλεῖα
ἀπ' τὴν καρδιά θὰ ποῦμε!

Δ'.

Γλυκοχαράζ' ἢ Πασχαλιά! χρυσοστεφανωμένη
φιλεῖ τὰ σύγνεφα ἢ αὐγή·
γελά ὁ οὐρανὸς κ' ἢ γῆ
ἢ μυριοανθισμένη.

Μέσ' ἔς τὸ νεράκι ποῦ κυλᾷ ἔς ὀλόργυρα λιθάρια
ἀστράφει ἢ σπῖθα τοῦ ἡλιοῦ·
πέφτ' ἢ δροσοῦλα τὰ πριλιοῦ
ἔς τὰ ρόδα ἔς τὰ χορτάρια.

Ἄλλα τὰ πρόσωπα γελοῦν, ἄλλα τὰ στῆθια πάλλουν·
«Χριστὸς Ἀνέστη!» ἔχουν λαλιά,
ὡς καὶ ἔς τὸ δάσος τὰ πουλιά
«Χριστὸς Ἀνέστη» ψάλλουν!

Ε'.

Ἄλλως δὲ φθάνει ἢ χαρὰ ἔς τῆς χήρας τὸ καλύδι!...
σωπαίνουν γύρω τὰ παιδιὰ
κ' ἢ μάνα μὲ πικρὴ καρδιά
ἐπάνωθι τοὺς σκύβει.

Μέσα ἔς τὴν ἔρημη σκοτιὰ, ἔς τὴν αὐρὴν φτώχεια κείνη,
ποῦ σοῦ σπαράζει τὴ ψυχὴ,
μὴ κανονλίτσα μοναχὴ,
ὅπου ποτὲ δὲν δύνει,

ἔμπροσ ἔς ἀργυροτέφανη τῆς Παναγῆς Εἰκόνα
φῶς ἴλαρὸ φεγγοβολεῖ,
ὡσάν χρυσὴ ἀνατολή
ἔς θλιβερὸ χεῖμα.

— Δές το μάνουλά μου ταῦγὸ! . . . γιὰ δές το, τί
[μεγάλο!

Ἄχ, πόσο, πόσο εἶναι βαρὺ·
ὅποιος τὸ βλέπει θὰ θαρρῆ
πῶς μέσα δὲν ἔχει πουλί, μόν' ἔχει τίποτ' ἄλλο! . . .

Τὴ ροδισμένη φλοῦδά του τὰ μικρὰ χέρια σπάνουν
μὰ! . . . τί ν' αἰ τοῦτο, ποῦ θωροῦν;
ὄνειρο, πλάνη τὸ θαρροῦν
καὶ τὸ Σταυρὸ τοὺς κἀνοῦν! . . .

Θαῦμα! διαμάντι φλογερὸ π' ἀστράφτει καὶ θαμ-
[πώνει
βγαίν' ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τ' αὐγὸ,
καὶ σπινθοδόλημα γοργὸ
γύρω σκορπᾷ, ξεπλάνει! . . .

Ἄχ! τί ἀκτίνες μαγικαῖς!.. Θεέ μου, τ' εἶναι τοῦτο!
ποιὸς ἐλπίζει πῶς θὰ νὰ βροῆ
μέσ' ἔς ταῦγούλακι τὸ βαρὺ
ποτὲ ἢ χήρα ἢ φτωχὴ τὸ θησαυρὸ, τὸν πλοῦτο;

— Χαρά! Χαρά! κάθε παιδί χεροκτυπώντας λέει·
ὄμως ἢ μάνα κράζει εὐθύς:
— Τὸν ξένο πλοῦτο δὲν κρατῆς,
γίνεται κόλασις φωτιά, τὰ δάχτυλά σου καίει!

Κόρη μου, τρέξε νὰ τὸν βροῆς ἐκεῖ σιμὰ ὅτ' ἰσχυρὴ
ἔς τὴν ἀνθισμένη λαγκαδιὰ
τὸν ζήτουλα, ποῦ χθὲς βραδιὰ
ταῦγὸ δ' ἔχει χαρίσει,

καὶ δὲς τὴν πέτρα τὴν λαμπρὴ δὲν εἶν' δική μας
[μοῖρα!
μὰ πρὶν ἀκόμ' ἢ κόρη βροῆ,
ἔς τῆς μάνας τὴ διαταγὴ,
ἀπ' ἔξω ὁ γέρος ὁ φτωχὸς κρυφοχτυπᾷ τὴ θύρα

Μπαίνει καὶ λάμπουν ἔξαφνα οἰμαῦροι κείνοι τοῖχοι·
ἄχ! τί μυστήριον φοβερό! . . .
— Κρατῆσ' τε λέει, τὸν θησαυρὸ! . . .
ὅς τὸν στέλνει ὁ Θεός, δὲν δὲς τὸ στέλν' ἢ Τύχη!

Δὲν εἶμαι ἄνθρωπος ἐγὼ! εἶμ' ἀγγελος τοῦ αἰθέρα
σταλμένος ἀπ' τὸν Οὐρανὸ,
μὲ τέτοιο στήθια ταπεινὸ
νὰ δοκιμάσω τῆς καρδιάς ἔς τὸν κόσμον ἐδῶ πέρα!

Πολλαῖς ἐχτύπησα, πολλαῖς φτωχαῖς καὶ πλού-
[σiais θύραις
ἔς τὴν πόλι καὶ ἔς τῆς λαγκαδιᾶς.
μὰ παντοῦ νύρα τῆς καρδιάς
ἀλύπηταις καὶ στεῖραις.

Ἄν βγάλῃ ἄνθος ἢ ἐτιὰ, τὸ ἀγαλμ' ἂν δακρύσῃ,
ἂν ξαναδώσουν τὰ νερὰ
ὅ,τι κατάπιαν μὴ φορὰ,
ἂν τάνδονάκι βουβαθῆ κὶ ὁ βράχος κηλαϊδῆσῃ,

τότ' ὁ κακὸς γλυκεῖα λαλιά ἔς τὸ ξένο θὰ λαλήσῃ,
τότε ἀπ' ὄσα ὁ οὐρανὸς
τοῦ δίνει καθημερινῶς,
ἐλεημοσύνη ἔς τὸ φτωχὸ κὶ ἀγάπη θὰ χαρίσῃ!

Σεῖς ὄσα δάκρυα χύσατε θεομὰ καὶ πικραμένα
γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἐδῶ ἔς τὴ γῆ,

ἐκεῖ μέσ' ἔς τὴν αἰώνια αὐγὴ
ἔς ἓνα διαμάντι φωτεινὸ τᾶχω κρυσταλλωμένα.
Ἐς τὸν οὐρανὸ τὸ φύλαγα, καὶ ὅς τὸ δίνω τώρα
γὰ νὰ φανῆ, γὰ νὰ φανῆ
πῶς ἀγρυπνοῦν οἱ οὐρανοί,
φιλάγουνε τὴν ὥρα!...

Καὶ ἂν ἐδῶ πολλαῖς φοραῖς ἀνταμοιβὴ δὲν ἔχει
τὸ ἄεος τὸ ἱερό,
μὰ κάθε δάκρυ ἀργυρό,
ποῦ ἀπὸ συμπάθεια τρέχει,

ποτέ, ποτέ δὲν χάνεται, ποτέ, ποτέ δὲν λυώνει!
πάλι διαμάντι φωτεινὸ
γίνετ' ἐκεῖ ἔς τὸν οὐρανὸ,
καὶ τὴν ψυχοῦλα ἔς τὴ ζωὴ τὴν ἄλλη στεφανώνει·

δροσιᾶς ρανίδα γίνεται, κ' ὀλόχρυσά λουλούδια
ἐκεῖ ποτίζει ζηλευτὰ
κι' ἄλλα στεφάνια ἀπ' αὐτὰ
σοῦ πλέκουν τὰ γαγγελοῦδια!

Ἐξαφ' ἄλλὰζ' ἡ ὄψη του! λιβάνου χύνει μύρο,
ἀνοίγει ὀλόχρυσά φτερά
καὶ τὰ μαλλιά του τάργυρᾷ
τὰ λαμπροστεφανόνουνε χρυσαῖς ἀκτίνες γύρω.

Μὲ χαμογέλιο τὰ φτερά τρεμουλιαστὰ ξαπλώνει
καὶ πλεῖο γοργὸς ἀπ' ἀστραπὴ
χρυσοπετᾶ, λαμποκοπεῖ
καὶ χάνεται ἔς τὰ σύννεφα ποῦ ἡ λάμψη του ἀρ-
[γυρώνει!]

ΣΤ'.

Χριστὸς Ἀνέστη! ἀπὸ μακρὰ ἠχολογῆ ἡ καμπάνα·
ἡ Πασχαλιὰ μοσχοβολεῖ
καὶ τὸ Σταυρὸ γλυκοφιλεῖ
μὲ τὰ χλωμά της ὀφθὰνὰ γονατισμέν' ἡ μάνα.

Ἀπὸ ροδῆ καὶ πασχαλιὰ πλέκει χλωρὸ στεφάνι,
τὸ ραίνει δάκρυα βροχῆ
ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ψυχὴ
καὶ ἔστην Εἰκόνα τὴ χλωμὴ τῆς Παναγιάς τὰ βάνει.

Ζ'.

Ἄχ! ἰδὴ τιάνο τὸν φτωχότταν θωροῆς μπροστάσου,
πῶς εἶναι ἄγγελος ἄγνος,
ποῦ τότε στέλνει ὁ οὐρανός,
νὰ δοκιμάσῃ τῆς καρδιαῖς ἔς τὸν κόμμο αὐτόν,
[στοχάσου!]

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

ΒΙΡΓΙΝΙΑΣ Π. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΕΝΟΣ ΣΥΖΥΓΙΟΥ

α' *Ἀδυναμία!* τὸ ὄνομά σου εἶναι
γυνή! —»

II

(*Συιέχ. εἶδε προηγ. φέλλορ.*)

Καὶ ἡ φωνὴ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς προσέετα
γλυκεῖν τινα σοβαρότητα, τρέμουσα ἐκ συγκινή-
σεως καὶ πάθους. Καὶ τὴν ἔθλιβον τότε ἐπὶ τοῦ
στήθους μου τὴν μικρὰν μου Βαυκίδα μὲ κατὰ-
νουξιν, ὡς ὁ φιλάργυρος τὸν θησαυρόν του ἢ ὡς ὁ
φανατικὸς τὸ εἰκόνισμα τῆς πίστεώς του!

Εἰς τὸν ἔρωτα τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα
ἀνακαλύπτομεν τὴν τρυφερὰν στοργὴν καὶ τὴν ἰ-
θελοθυσίαν· εἰς τὸν ἔρωτα δὲ τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν
γυναῖκα ὑπάρχει ἡ π. ο. σ. τ. α. καὶ ἡ ἀφοσίωσις.
Καὶ ὅμως ὁπόση εἶναι ἡ ἰσχὺς τοῦ ἡδέος τούτου
πλάσματος, ὅπερ ἀγαπωμένην γυναικα ἀποκαλοῦ-
μεν, καὶ πόσον μεγάλη ἡ θρησκεία, ἣν ἐν ὀνόματι
αὐτῆς λατρεύομεν!.. Ἦδη κατὰ τὸν διατὶ οἱ βιαϊό-
τεροι τῶν ἀνθρώπων, περισυνελέγοντο, ἐγίνοντο μι-
κροὶ καὶ θωπευτικοὶ ὑπὸ τὴν ἀσθενικὴν χεῖρα ἀγα-
πωμένης γυναικὸς, ἥς τὸ βλέμμα ὑπεδούλου, ὑπέ-
σχετο, ἰκέτευεν ἢ διέτασσε. Διότι ἡ ἐλπίς τῆς
προσδοκωμένης εὐτυχίας ριζίζει τοὺς ὄνυχας τοῦ
λέοντος, ἐξημερώνει τὴν θηριωδίαν τῆς τίγρεως,
δαμάζει τὸ ἀγριώτατον τῶν τεράτων καὶ μετα-
βάλλει αὐτὸ εἰς ἐρίφιον...

III

Διαδέχθεις τὸν πατέρα μου εἰς τὰς χρηματι-
στικὰς ἐπιχειρήσεις του κατώρθωσα ἐντὸς μικροῦ
νὰ ἐπεκτείνω τὸν κύκλον τῶν ἐπιχειρήσεών μου
καὶ αὐξήσω τὰ κεφάλαια, ἅπερ ἔλαβον ὡς κλη-
ρονομίαν. Ὑπὸ τὴν σθεναρὰν χεῖρά μου ὁ οἶκος
μου εὐωδοῦτο, πρῶδενε καὶ τίποτε σκοτεινὸν
δὲν ἐφαίνετο εἰς τὸν ὄριζόντά μου.

Ἡ εὐλογημένη πνοὴ τῆς φιλάτης μου Ἑλλης
διεχύνετο ἐπ' ἐμοῦ ὡς θεῖα τις εὐλογία καὶ τὰ
πάντα εὐωδοῦντο, τὰ πάντα μοὶ ἐπετύγχανον.
Ἦτο αὐτὴ ὁ ἀγαθὸς μου ἀστὴρ, ὁ φύλαξ μου
ἄγγελος, ὅστις μοὶ ἔφερον εὐτυχίαν,

Αἰφνθῶς, μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ
τοῦ γάμου μας, ὁ κυανὸς μας ὄριζων ἐσυννεφώθη.
Ἡ Ἑλλῆ μου εἶχεν ὠχρίσει καὶ ἐξησθῆναι ἐπι-
σθητῶς· ἡ ὑγεία της ἐχώλαιεν· χαίνωσις τις ἀν-
τικατέστησε τὰς πρώην εὐρώστους δυνάμεις της·
μία ἀνεξήγητος κόπωση ἠγάγυλον τὰ μέλη της·
ἡ ἀνοδος τῆς κλίμακος τῆ ἐπέφερε καρδιαγμούς
μέχρι λιποψυχίας καὶ ὁ ἰδρὼς ἐμαργάρου τὸ μέ-
τωπὸν της. Ἡ ἀδυναμία αὐτῆ μ' ἐπτόνησεν, εἰ καὶ
αὕτη φοβουμένη μὴ με ἀνησυχίση, ἀπέφυγε νὰ
παραπονεθῆ, ὅσακις δὲ τῆ παρετήρουν τοῦτο, αὕτη
ἐμειδία λέγουσα:
— Θὰ παρέλθῃ... (Ἀκολουθεῖ).

ΜΕΝΙΑΙΑ ΧΡΟΝΟΤΡΑΦΗΜΑΤΑ

Ἡ τῖαρά τοῦ Σαῖταφάρου. — Ἐρνέστος Λεγ-
κουδέ. — Νικόλαος Σουλίδης.

Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλιέτερα καὶ σοβαρώτερα
φύλλα τῶν Παρισίων ἀνεγίνωσκον κατ' αὐτὰς δύο
εἰδήσεις, δημοσιευομένας ἐν «Τελευταία ὥρα»,
ἀνευ ἄλλης, ἀναφερομένας δὲ ἀμφοτέρας εἰς ἀφί-
ξεις. Ἡ πρώτη ἐπληροφῶρει τὸ κατ' ἐξοχὴν φι-
λοθέαμον καὶ φιλέορτον παρισινὸν κοινὸν κατὰ
ποῖαν ἀκριβῶς ὦραν ἔδει νὰ μεταβῆ εἰς τὸν σι-
δηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Δάσου τῆς Βουλώνης
ὅπως παραστῆ εἰς τὴν ἀφιξίν τοῦ τὸν βασιλέα
Ἐδουάρδον φέροντος τραίνου. Ἡ δευτέρα—πε-
ρισσότερον, ὡς φαίνεται, ἐνδιαφέρουσα ἀφοῦ διὰ
μεγαλιέτερων ἀνεγράφετο στοιχείων—ᾤριζε πότε,
κατ' ἀκριβεστάτας πληροφῶριαν τῆς ἐφημερίδος ἐπι-
θεβαιουμένας, ὡς ἔλεγε, καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου,
θὰ κατέφθανεν εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσάν ὄχι
πλέον βασιλεὺς τις ἀλλὰ μικρὸν ξύλινον κιβώτιον
προερχόμενον ἐξ Ὀδησοῦ, ταξιδεύον ἐπισήμως καὶ
ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, φέρον δ' ἐντὸς... μερικὰ εὐ-
τελῆ ἐργαλεῖα τοῦ ἑβραίου τενεκετζῆ Ρουσομόφ-
σκου, ὅστις, διακηρύξας ἀπὸ τοῦ βήθους τοῦ ἐν
Ὀδησοῦ πενήρου του ἐργαστηρίου ὅτι αὐτὸς εἶ-
ναι ὁ κατασκευάσας τὴν περίφημον τῖαράν τοῦ
Σαῖταφάρου, ὑπόσχεται ἤδη, ἐν Παρισίοις εὐρι-
σκόμενος, νὰ κατασκευάσῃ ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν
σοφωτέρων ἀρχαιολόγων καὶ δευτέραν τοιαύτην
καὶ τρίτην καὶ τετάρτην... ἰσαριθμούς τέλους
πρὸς τοὺς σωζομένους ἀκανθίνους στεφάνους τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀλληλοχρῖα τῶν ὡς ἄνω εἰδήσεων ἐν τῇ
παρισινῇ ἐφημερίδι ἐπαρκῶς, νομίζω, μαρτυρεῖ τὸ
περὶ τὴν περίφημον τῖαράν ἐπικρατοῦν ζωηρότα-
τον καὶ ἀκαίον ἐνδιαφέρον πανταχοῦ μὲν τῆς
Εὐρώπης ἰδίᾳ ὅμως ἐν Γαλλίᾳ, ἐνθα ἡ ἀποκάλυ-

ψις τῆς πλαστότητος ἐνὸς τῶν πολυτιμότερων ἀρ-
χαιολογικῶν ἀντικειμένων τοῦ Μουσείου τοῦ Λού-
βρου ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἄλλης ἐκείνης ἀπο-
καλύψεως, ὅτι οἱ Γερμανοὶ ὑποπτεύοντο αὐτὴν
καὶ τὴν ὑπεδείκνυνον εἰς τοὺς ταξειδευτικούς των
ὁδηγούς, ἐθεωρήθησαν ὡς πράγματα καίριως προσ-
βάλλοντα τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν ἀξιο-
πρέπειαν τῆς Γαλλίας, ἄξια δὲ συνεπῶς νὰ ἀπο-
τελέσωσι σκάνδαλον, περὶ τὴν ἐξιχνίασιν τοῦ ὁ-
ποίου συγκεντρῶνται νῦν αἱ ἐπίσημοι ἐνέργειαι
τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως.

Ἀσχέτως ὅμως πρὸς τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν
τῆς ὑποθέσεως ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν Γάλ-
λων ἔτι οἱ ἐπὶ τὸ κοσμοπολιτικώτερον, οὕτως εἰ-
πεῖν, σκεπτόμενοι κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην.
Λατρευταὶ οὗτοι τῆς Τέχνης, τῆς παγκοσμίου καὶ
ἀνευ πατρίδος Τέχνης, πρὸς οὐδὲν λογιζονται
τὸν ἐξευτελισμὸν ἐνὸς τῶν μεγαλιέτερων μουσείων
τῆς Εὐρώπης καὶ μετ' αὐτοῦ ὀλοκλήρου τῆς ἀρ-
χαιολογικῆς ἐπιστήμης πρὸ τοῦ θριάμβου, ὅστις
ἀναμένει τὴν προσφιλεῖ των δέσποιναν ἐὰν ἐπι-
θεβαιωθῆ ἡ πλαστότης τῆς τῖαρ. Πράγματι δὲ
ἐὰν ὁ Ρουσομόφσκος ἀποδείξῃ—καὶ θεωρεῖται ἐκ
τῶν προτέρων βέβαιον σχεδὸν—ὅτι αὐτὸς εἶναι
ὁ κατασκευάσας τὸ σκεῦος, ὅπερ ἐπέτυχεν νὰ ἐξα-
πατήτῃ τοὺς μεγαλιέτερους ἀρχαιολόγους, ἱστο-
ρικούς, φιλολόγους καὶ τεχνολόγους τῶν Παρισίων
καὶ ὅπερ ἐπὶ τόσα ἔτη προῦκάλει τὸν γενικὸν θαυ-
μασμὸν ἀπὸ τῆς ὑάλινης προθήκης, ἐνθα ὡς κει-
μήλιον ἀπέκειτο, σημαίνει ὅτι ἡ Τέχνη τόσον προ-
ώδευσε ὥστε ἐφθασε πλέον εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀρ-
χαίας της αἰγλῆς καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶ-
νος καὶ ἐντεῦθεν ἀρχεταὶ πλήρης μέλλοντος καὶ
ἐλπίδων νέα περίοδος αὐτῆς ὑποσχομένη νὰ τὴν
ὁδηγήσῃ πολὺ ἐγγύτερον τοῦ τελείου—ἐν αὐτὸ
τὸ τέλειον εἶναι πράγματι ἀνέφικτον. Ἀφοῦ εἰς
κατασκευαστῆς κυτίων ἀπὸ τενεκέ, ἀσχολούμενος
ἐξωδίκως καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν χρυσῶν καὶ ἀρ-
γυρῶν κομψοτεχνημάτων, ἐπέτυχεν μετὰ τόσης
τελειότητος νὰ μιμηθῆ τὴν ἀρχαίαν τέχνην, τί
τὸ παράδοξον ἐὰν αὐριον παρουσιασθῆ κανεὶς λιθο-
ξῆδος καταγινόμενος συνήθως περὶ τὴν κατασκευὴν
μικροῦν βαθμίδων, ἐν παρέργῳ δὲ καὶ χάριν
διασκεδάσεως παράγων Ἐρμηῖν τοῦ Πραξιτέλους ἢ
Ἀφροδίτην τῆς Μήλου; Διατὶ νὰ μὴ παραδεχθῶ-
μεν ὅτι ἐγγὺς εἶναι ὁ χρόνος καθ' ὃν ἡ Ἀκρόπο-
λις καὶ ὁ Παρθενῶν μετὰ τῶν ἄλλων μνημείων της
θὰ παύσωσιν ὄντα ἀμίμητα ἀριστουργήματα τῆς
τέχνης πρὸ ἄλλων πολλῶ ὠραιότερων καὶ τελειο-
τέρων καὶ ὅτι ἡ ἀνοικοδομὴ ἐνὸς Παρθενῶνος θὰ
θεωρῆται μετὰ τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἔτη
ἀπλῶς ζήτημα χρημάτων καὶ χρόνου, ἐνδεικτι-
κὸν δὲ τῆς ἰδιοτροπίας κανενὸς Κερνεζῆ ἀμερικα-

νοῦ ; Δικτὶ νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἀπόλλων τοῦ Βελβεδέρε καὶ ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους καὶ ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου καὶ ὁ Ἑρῆβος τῶν Ἀντικυθίων θὰ ἔλθῃ στιγμή καθ' ἣν θ' ἀποβάλωσι τὴν καλλιτεχνικὴν τῶν ἀξίαν πρὸ ἄλλων ἔργων τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς τέχνης καὶ θὰ διατηρῶνται εἰς τὰ μουσεῖα ἀπλῶς ὡς μαρμαρα ἀρχαία, διδάσκοντα εἰς τὰς μεταγενεστέρους γενεάς ὄχι πλέον τὴν τέχνην ἀλλὰ μόνον τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης ;

Πάντα ταῦτα βεβαίως εἶναι ἀπόψεις τῶν ὑπερβολικῶς αἰσιοδοξούντων περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Τέχνης καὶ πολὺ τολμηραὶ ἢ ὥστε ν' ἀξιοθῶσιν ἐν τοῖς στενοῖς ἄλλως ὅροις τῶν παρόντων χρονιογραφημάτων μείζονος προσοχῆς καὶ συζητήσεως. Τὸ μόνον βεβαιοῦν εἶναι ὅτι ὁ Ρουσομόφσκυ τῆς Ὀδησοῦ παρουσιάζεται εἰς τὸ μέσον ἐντολοδόχος τῶν Ὀλβιοπολιτῶν καὶ κατασκευάζει μετὰ δεκάδας εἰδῶν τὴν χρυσοῦν τιάναν τὴν ὁποίαν ἐσκέφθησαν ἐκεῖνοι, — ἐάνισκέφθησαν πραγματι — νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν σατραπισκόν των. Καὶ ἐπειδὴ ἐβράδυνε κατόπιν ἡ ἐκτέλεσις τῆς παραγγελίας, ἀντὶ ὁ παραγγελιοδόχος νὰ ζημιωθῇ καὶ νὰ χάσῃ τὸ μικρὸν κέρδος ὅπερ θὰ εἶχε, παρουσιάζεται τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου καὶ τοῦ πληρόνει 300,000 φράγκα. Οὕτω ὁ Ρουσομόφσκυ καθίσταται ὀλβιώτερος ὢλων τῶν Ὀλβίων, τὸ δὲ ἐμπόριον τὸ ὁποῖον τίποτε δὲν ἀφίνει ἀνεκμετάλλευστον ἐπωφελοῦμενον τοῦ περὶ τὴν τιάναν ἐνδιὰ φέρντος κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἐκμαγεία αὐτοῦ καὶ κατασκευάζει ἤδη εἰς τὸ σχῆμα τοῦ αἰτάφαρνεῖου κράνους διάφορα ἀντικείμενα κοινῆς χρήσεως, οἷον μελανοδοχεῖα, πτυελίστρας, κανδήλας καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἐπιστήμη καὶ τὰ γράμματα ἐν Γαλλίᾳ ὑπέστησαν διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς πλαστότητος τῆς τιάνας σημαντικὴν ἀληθῶς προσβολήν, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἑρνέστου Λαγκουβέ ὑπέστησαν ἀληθινὴν καὶ δυσαναπλήρωτον ἀπώλειαν. Ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1807 καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐν ἡλικίᾳ ἐνενηκόντα ἑξ ἑτῶν. Ἀκολούθησας τὸν πατέρα του καὶ εἰς τὸ φιλολογικόν, ὡς ἐκεῖνος στάδιον ἐπιδοθείς, ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν εἶδε τὰ πρωτόλεια τῆς ποιητικῆς του μούσης βραβευόμενα διὰ τοῦ α' βραβείου τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Τραπεῖς εἶτα ἐπὶ τὴν μυθιστοριογραφίαν καὶ τὸ δρᾶμα παρήγαγε ἀρκετὰ ἔργα ἐν οἷς εἶχεν ἐπιτυχίας τινὰς ὀφειλομένας μᾶλλον εἰς τὴν κατὰ τὰς λεπτομερείας εὐσυνείδητον ἐργασίαν καὶ τὴν ἀκριβείαν ἢ περὶ τὴν ἀξίαν τοῦ συνόλου. Ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν μεγαλειέταν ἐπιτυχίαν ἤρατο διὰ τῆς « Ἀδριανῆς Λεκουβέρν », τοῦ γνωστοῦ καὶ τρυφεροῦ δράματος ὅπερ ἐξακο-

λουθεῖ ἐτι κοσμοῦν τὴν σκηνήν. Ὀλιγώτερον εὐτυχῆς ὑπῆρξε ἐν τῇ τραγωδίᾳ « Μελεία » γραφείσῃ χάριν τῆς Ραχήλ, ἥτις καὶ ἀπέσχε νὰ ὑπόδυσῃ τον δι' αὐτὴν πλασθέντα ὑπὸ τοῦ Λαγκουβέ βρόλον. Γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν ἀθανάτων τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τῷ 856, ἐξηκολούθησε συγγραφῶν μυθιστορήματα καὶ διαιτήματα ἄλλα ἔργα ἐν ἡ ἐξέχουσαν θέαν κα εἶχε ἡ « Τέχνη τοῦ Ἀναγνωστέου » δα ἦν ἐν αὐτῷ ἀναπτυσσομένην μεγάλην παρατηρητικότητά τοῦ κριτοῦ. Ἐκ τῶν τελευταίων ἔργων αὐτοῦ σημειοῦμεν τὸ δίτομον « Ἐξήκοντα ἑτῶν ἀναμνήσεις » ἐν ᾧ παρέχει τὴν εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ ὁμιλῶν ὅπως περισσότερον περὶ τῶν ἄλλων ἢ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ δίδων οὕτω πιστὰς σκιαγραφίας τῶν κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα ἐξόχων φυσιογνωμιῶν τοῦ μυθιστορηματοῦ τῶν γραμμάτων ἐν γένει καὶ τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου.

Ἐν γένει ὁ Ἑρνέστος Λαγκουβέ ὑπῆρξε πλήρους καλλιπαιθσίας συγγραφεύς, δεινὸς ἀγορητής, ἐξοχὸς ἀναγνώστης (liseur) καὶ δεξιὸς δραματικός, ἀποτελεῖ δὲ παράδειγμα ἐκ τῶν σπανίων ἐργατικότητος καὶ φιλοπονίας καθόσον κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἐτῶν ἐξηκολούθει ἐσχάτων φρενῶν εἰς τὰς συνεδρίας τῆς ἀθανάτου ὁμηγύρεως καὶ τακτικῶς παρέχων τὴν πολυτιμὸν τοῦ συμβουλῆν εἰς τὰ ἀνακινούμενα ζητήματα, ἀπαράμιλλος πάντοτε ἐν τῇ περὶ τὸ λέγειν δεινότητι του.

Μία πρωτὸ τυπος φυσιγνωμία ἐξέλιπε καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἐν τῷ προσωπῳ τοῦ Νικολάου Σουλίδου. Ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, οὐδὲν τὸ παράδοξον διὰ τὴν πόλιν μας ἐὰν ἔζησε καὶ ἀπέθανε ἐν πενίᾳ. Τὸ παράδοξον καὶ ἀρκετὰ σπάνιον εἶναι ὅτι παρὰ τὴν πτωχείαν, ἥτις πιστὴ τῷ ἦτο πάντοτε σύντροφος, ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι πιστὸς πᾶντοτε καὶ αὐτὸς εἰς τὰς ἀρχάς του καὶ τὰ φρονήματα του, ἐπὶ μικρὰν σειράν ἐτῶν ἰδῶν περιφρονομένης ἕνεκα τούτου τὰς ἀρετὰς τοῦ χαρακτήρος του καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀξίαν. Ἐπάλαισε ὑπὲρ τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ νῦν ἐκλήσθαι ἀστικοῦ ἡμῶν καθεστῶτος ὅσον ὀλίγοι ἐκ τῶν ὁμοφρόνων του καὶ δικαίως ἠδύνατο μετὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐπιβράβεισιν τῶν ἀρχῶν του ν' ἀναφωνήσῃ : Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου ...

Ἡ κηδεία τοῦ ἀνδρὸς ἐγένετο δαπάνη τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου ὃ δὲ κατ' ἀξίαν ἐπικηδεῖός του ἀντήχησεν ἐν αὐτῇ τῇ αἰθαύσῃ των συνεδριάσεων τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου διὰ στόματος τοῦ κ. Σ. Καζανόβα, πλέξαντος δικαίον καθ' ὅλα ἐπαῖνον εἰς τὸν ἀπελθόντα ἀφ' ἡμῶν ἄνδρα.

Κ. Γ. Μακρίδης.

ΕΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ Ἐν Κωνσταντινῶν 30 Ἀπριλίου 1903 ΑΡΙΘ. 2

Διευθύνται : ΚΟΡΝΗΛΙΑ Δ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ καὶ ΕΜΜ. Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

+ Ὁ δρ. Γεροσοφίδης Νικόλαος

«Ὁ παύσομαι τὰς Χάριτας κατὰς Μοῦσας συγκαταμιγνὸς νῆδιστὰν συζυγίαν».

Ἐτρ. Ἡρ. Μαιν. Στ. 673—5.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΑΙ
Ἡ
ΚΕΝΤΗΤΡΙΑΙ;

Εἶναι ἔαρ ! εἶναι ἡ ἀνθοστεφῆς τοῦ ἔτους ὦρα, καθ' ἣν ἡ νεόνυμφος φύσις, περιβαλλομένη ὅλην τὴν μεγαλοπρεπῆ μαγείαν τῆς τιμαλφούς προ-

κός, ἣν τῇ ἐδώρησεν ὁ Πατὴρ Θεός, τὰ ἀραχνούφῃ τῆς ἐσθῆτος νέφαλα, τοὺς ροδίνοὺς πέπλους τῆς αὐγῆς καὶ τῆς δύσεως, τοὺς σαπφείρους τοῦ κύματος, τοὺς ἀδάμαντας τῆς δρόσου, τοὺς σμαράγδους τῶν φυλλωμάτων καὶ τὸν καλλιπέταλον τῶν ἀνθῶν κόσμον, τὴν ἀριπρεπῆ κορωνίδα τοῦ κάλλους τῆς, μειδίξ τὸ γλυκὺ καὶ φωτεινὸν τῆς ἐκεῖνο μεδίαιμα ὑπὸ τὸ φλέγον βλέμμα τοῦ ἀστραπητόλου αὐτῆς νυμφίου, ἢ βυθίζεται εἰς ὄνειρώδη ῥέμβῃν ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ φοροῦσα τὴν μαύρην βελουδίην αὐτῆς στολὴν τὴν δι' ἀστέρων μαργαρίστικτον, καὶ περιστεφομένη τὴν χρυσοῦν σεληνάϊαν μῆνην.

Εἶναι ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ φιλομήλα μεθυσκο-